

Ilm-fanni rivojlantirish - ustuvor vazifa

Мустақиллигимизнинг 29 йиллигига

ИЛМ-ФАННИ РИВОЖЛАНТИРИШ — УСТУВОР ВАЗИФА

Кадимдан жаҳон цивилизацияси марказларидан бири бўлган юртимизнинг илм-фан ва маърифий салоҳиятини юксалтиришга бутун юксак эътибор қаратилмоқда. Давлатимиз раҳбари 2016 йилнинг 30 декабрь куни мамлакатимизнинг етакчи илм-фан намоёндалари билан бўлиб ўтган учрашувда, жамият олдда турган долзарб масалаларни илм-фансиз ечиш қийинлиги, мазкур соҳани ва олимларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш давлатимизнинг устувор вазифаларидан эканлигига алоҳида эътибор қаратган эди.

Ордан кеска мuddат ўтиб, Президентимизнинг "Фанлар академияси фаолияти, илмий-тадқиқот ишларини ташкил этиш, бошқариш ва мудирилик ишларини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори қабул қилинди. Ҳужжат билан илмсодиётнинг инновацион ривожланишида академик фаннинг аҳамиятини янада ошириш, Фанлар академиясининг нуфузини юксалтириш ва фаолиятини такомиллаштириш, илмий-тадқиқот ва инновацион фаолиятни бошқариш ва тартибга солишнинг ягона тизимини шакллантириш, шунингдек, Ўзбекистонни иқтисодий-иқтисодий ривожлантиришда илм-фаннинг ўрнини ошириш мақсадида турли баъзирини ва инновационнинг бир қатор илмий тадқиқот муассасалари Фанлар академияси тасарруфига ўтказилди.

2020 йилнинг "Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили" деб номланганда ҳам илм-фанга бўлган юксак эътибор намунаси эвоқлигини илгав қийн эмас. Жасий йилнинг 31

имевий бирикмалар хоссалари прогнозида суний интелектни қўллаш, яни дорн воситаларини ишлаб чиқишда яни имевий бирикмалар синтези учун компьютер технологиясини яратиш каби замонавий йўналишларда ҳам тадқиқотлар олиб борилмоқда.

Фанлар академияси тизимиданги 11 та илмий тадқиқот муассасаси ўз фаолиятини қайтадан тиклади. Математика институти, Ядро физикаси институти ва Сейсмология институти фаолиятини тубдан такомиллаштириш ва Миллий археология маркази ташкил этилди. Шу жумладан, тадқиқот ядро реакторининг иш фаолияти тўлиқ тикланди. Тиббиётда қўлланиладиган изотопларни циклотрон ва ядро реакторда ишлаб чиқиш технологияси яратилди ва материалларни гамма нурлар билан радиациявий қайта ишлаш технологияси тизими йўлга қўйилди, стерилланган тиббиёт ва фармацевтика махсулотлари, ячимлик сувни тозалаш ва зарарланганлигини қўриқмалари, радиосинтезлаштириш ишлаб чиқишда амалга

Қўён сандонда эриштирилган амаллий хомашё — қвалон асосида нанокатализаторлар ва сановта ишлатиладиган керамик ташувчи элементлар тайёрланди. Олмалик тўн-қон металлургия қолбваттида олтинни

рининг 100 жылдик мукамал жамлан-

хисоблашларни бақарш учун юқори самардорликка эга бўлган компьютерлар орқали қисқа мuddатда амалга ошириш мумкин. Яратилган модель қанчалик мураккаб бўлса, илмий тадқиқот ишнинг натиқаси ҳам шунчалик аниқ бўлади. Ушбу компьютерларда амалга оширилаётган илмий-тадқиқот ишларининг натиқасини олдиндан прогнозилаш мумкин, қисқа қилиб айтганда, бу технологиялар илмий бақарат қилиш ва бир вақтинчи ўзига мураккаб қараёнларни моделлаштириш имконини беради.

— COVID-19 коронавирусини аниқлаш, даволаш буйича ҳам академия тизимиде қандайдир тадқиқотлар ўтказилганими?

— 15 март куни Ўзбекистон ҳудудида

ёшларга имтиёзли ипотека кредитлари асосида 40 та, имтиёзли субсидиялар асосида 42 та ва докторантурада тахсил олаётган ёш олимлар оиналарига Белул 25 та хонадон қалитлари топиширди. Хоразм Маъму академиясида 24 хонадонли турар жой биноси қуриб фойдаланишга топиширди.

Бироқ ёшларни уй-жой билан таъминлаш, муайян ва ҳайратан қўрқалганча қанчалик йўқ. Суғити йилларда илм-фанга қалаётган ёшларнинг асосий қисмини виплотлардан қалаётган ёшлар ташкил этмоқда. Академиянинг тадқиқотчилар турар жойи таъмирталаб бўлганлиги, айрим институларда замонавий ишлаш шароитлари мавжуд эмаслиги ёш олимлар унмил вақтинини бир қисминини уй-жой